

HYYPÄNJOKILAAKSON MAISEMANHOITOALUEEN NEUVOTTELUKUNNAN UUTISKIRJE / 2022

Tervehdys Hyypänjokilaakson neuvottelukunnasta!

Kuluneen vuoden tapahtumat ynnäävä Hyypänjokilaakson neuvottelukunnan uutiskirjeemme tulee tällä kertaa uuden vuoden puolella. Vilkkaan vuoden 2022 tuloksia on mukava raportoida näin pienellä viiveelläkin. Neuvottelukunnan, kaupungin, Hyypän kyläseuran, ELY-keskuksen, Geopark ry:n ja muiden kumppaneiden yhteistyönä toteutettiin näkyviä ja merkityksellisiä asioita, kuten maisemanhoitotöitä ja niiden suunnittelua, laajoja pyöräreittejä brändäyksineen ja mainostuksineen, suuri ryijynäyttely, linnunpönttöjä ja perinteisiä tapahtumia. Koronan jäljiltä neuvottelukunnan kokousten järjestämiseen on vakiintunut hybridikäytäntö.

Hyypä on osa Geoparkin laajaa Two Billion Year Tours -pyöräreitistöä

Lauhanvuori - Hämeen kangas Unesco Global Geopark ry sai yhdeksän kunnan alueelle ulottuvan pyöräreitistönsä lanseerauskuuntoon vuoden 2022 alussa. Reitit suunniteltiin hankkeessa monenlaisia käyttäjiä palveleviksi, ja kokonaisuudelle luotiin brändi mainostojien kanssa. Reitistö lanseerattiin omalla osastolla Tampereen Virittäytyä vapaalle -kotimaanmatkamessuilla huhtikuussa. Reitistöä markkinoitiin muillakin messuilla, Kauhajoen kaupungin [Raitilla-kesäjulkaisussa](#) ja muussa kesämaailmossa. Geopark järjesti 14.5. merkittävää lämmen reiteillä pyöräilypäivän, johon osallistui noin

50 pyöräilijää. Vuoden 2022 aikana neuvottelukunta tuotti ja hankki reitistön opastuksen täydentämiseksi aloituspisteisiin sijoitettavat karttataulut (nyt karttataulu on vain Nummijärven leirintäalueella). Metsähallitus pystytti aloituspisteisiin ja yhteen risteyskohtaan opasviitat.

Nimensä reitistö on saanut LH Geoparkin pitkästä historiasta. Vuoristosta suomaaksi -tarina kertoo lähes kaksi miljardia vuotta sitten alueella poimutuneesta vuoristosta, joka on aikojen saatossa muuttunut nykyiseen muotoonsa suomaaksi. Reitistön tarjoamiin elämyksiin kuuluu myös kulttuurimaisemaa ja -kohteita, kuten Hyypänjokilaakson maisema ja Hämes-Havunen.

Vuoden 2021 aikana neuvottelukunnan toimesta Hämes-Havusesta Hyypänlaakson halki Katikan kanjonille ja sieltä edelleen Kauhanevalle ja Nummijärven leirintäalueelle merkityt reitit ovat ns. Enjoyer (helppoja päiväretki-) ja Adventurer (maastopyöräily-) -reittejä kokonaisuudessa.

Reitistön etapit ml. Hyypän reittiosuudet on kuvailtu [lhgeopark.fi/pyoraily](#) -sivuilla ja OutdoorActive-sovelluksessa. Hyypän reitit löytyvät myös [retkikartta.fi](#) ja [lipas.fi](#) -sivujen mobiilikartoilta. Pdf:t ks. [kauhajoki.fi/hyypanjokilaakso](#). Two Billion Year Tours reitit ovat näkyvästi esillä matkamessuilla Helsingissä 19.-22.1.2023. ja muillakin messuilla vuoden 2023 aikana.

ELY inventoi perinnebiotooppeja

Yhteistyö ELY-keskuksen kanssa maisemanhoitotöiden valmistelussa ja toteutuksessa jatkui 2022 aikana. ELY-keskus inventoi 10 ja laati hoitosuunnitelmia alueen kuudelle perinnebiotooppikohteelle Helmi-hankkeessa: Katikan laidun, Pajuluoma, Kiviluoma, Anolanoja, Korhoskylä ja Rauhaluoma. Ensimmäisenä toteutukseen ehti Katikan laidun, jonka maisemanhoitotyöt toteutti isäntä itse. Raivaukset näkyvät hienosti maantielle aivan Katikankanjonin P-paikan liittymän tuntumassa. Suurruohot ja puuntaimet saivat väistyä ja valo lisääntyi puustoakin vähentämällä. Muita kohteita toteutetaan Helmi-hankkeen turvin lähivuosina, tavoitteena saada kohteille laiduntavaa karjaa.

Neuvottelukunta tilasi raivauksia Kalttolanluomalle ja Taannoiseen

Vuonna 2021 neuvottelukunnan määrärahat riittivät vain Panttikylän lintutornin ympäristön kunnostuksiin, joten hoitotöitä jatkettiin uusissa kohteissa vuoden 2022 aikana. Avaavia raivauksia tilattiin Hämes-Havusen lähistöllä sijaitsevan Kalttolanluoman notkoon sekä Hautalankyläntien varteen Tannoisen kohtaan päälaakson pohjalla Veli-Pekka Haapalalta ja Matti Samppalalta. Kohteet valittiin neuvottelukunnan töiksi, sillä ne ovat puskittuneita, reheviä kohtia näkyvillä paikoilla, eivätkä täytä perinnebiotoopin kriteerejä esimerkiksi Helmi-hankkeeseen tai CAP-tukiin. Niiden hoidontarve on myös todettu aiemmin teetetyssä luontoselvityksessä.

Vieraslajeja ja linnunpönttöjä

Maanomistajat ovat poistaneet lupiinia ja jättipalsamia oma-aloitteisesti maillaan ja hävittäneet jätteet itse. Samaan aktiivisuuteen kannustetaan jatkossakin. Lupiinien niittoja tienvarsilla ei ostettu tiehallinnon urakoitsijoilta.

Hyypän koulun koululaisten tekemiä linnunpönttöjä ripustettiin keväällä puihin. Pesimäpuuhia päästään toivottavasti seuraamaan taas tänä keväänä.

Patikka perinteisesti osa Euroopan kulttuuriympäristöpäiviä

Hyypänjokilaakson Patikka -tapahtuma järjestettiin onneksi myös kesällä 2022 vastoinikäymisistä johtuvasta hämmennyksestä huolimatta. Patikkaan osallistui elokuussa n. 60 patikoijaa, joista suuri osa oli ulkopaikkakuntalaisia. Osallistujia oli nyt mm. Pohjois-Satakunnasta Kankaanpäästä. Liukuva lähtö on vakiintunut koronan jälkeen järjestämistavaksi. Reitteinä olivat tutut 5-17 km pituiset pysyvät lenkit laakson keskiosassa. Haave järjestää seuraava patikka alkuperäisellä reitityksellä Katikasta Hyypänmajalle siirtyi kesään 2023.

Neuvottelukunnan työtä esiteltiin maisema-alueiden tapaamisessa

Hyypän alueen maisemanhoitoyhteistyötä esiteltiin syksyllä maisemanhoitoalueiden verkostoseminaarissa Kairalassa Pelkosenniemellä. Hyypän kuulumiset saivat varsin myönteisen vastaanoton.

Hämes-Havusessa järjestettiin Ryijyn lumo -näyttely ja aittaa kunnostettiin

Kesä 2022 oli Hämes-Havusessa vilkas. Kaupunki pystytti Hämes-Havusen rakennuksiin kuukaudeksi suuren ryijynäyttelyn, joka sisälsi ryijyjä yksityisestä ryijykokoelmasta Kesälahdelta sekä kymmeniä ryijyjä Etelä-Pohjanmaalta. Esillä oli 150 ryijyä 1700-luvulta 2020-luvulle. Lottien perinneyhdistys piti vinttikahvilassa kahviota. Näyttelyn reilu tuhat kävijää saivat samalla mahdollisuuden tutustua Hämes-Havusen arvokkaisiin talonpoikaisrakennuksiin. Tapahtumakesään kuului myös Ryijynäyttelyn ja Kriuhnaasu-kulttuuriviikon yhteiset avajaiset, Hämes-Havusen soi -tapahtumia, useita häitä ja muita yksityisjuhlia sekä Ruokamessujen 30-vuotisjuhlamessut ennätyskävijämäärineen.

Kauhajoen kaupunki on vuosittain kunnostanut Hämes-Havusen talonpoikaisrakennuksia. Kesällä -22 vaihdettiin pikkutuvan viereisen, kaksikerroksisen aittarakennuksen katon katteena olleet, murenevat kattotiilet konesaumattuun peltikattoon.

Hyypän yhteisöjä kohtasi menetys

Kevättalvella 2022 Hyypän yhteisöjä kosketti suuri suru, kun Hyypän kyläseura ry:n puheenjohtaja ja monen muun Hyypän yhteisön vetäjä ja puuhamies Marko Mäki-Könnö menehtyi äkillisesti. Neuvottelukunta kunnioitti toimeliaan yhteistyöhenkilön muistoa suruadressilla. Yhteistyö Hyypän kyläseuran kanssa on jatkunut hyvänä ja aktiivisena uuden puheenjohtajan, Veli-Pekka Haapalan johdolla.

HYYPÄNJOKILAAKSO

Kiitos yhteistyöstä vuonna 2022 ja menestyksestä vuotta 2023!

kauhajoki.fi/hyypanjokilaakso
visitsuupohja.fi/kohteet/hyypanjokilaakso
facebook.com/hyypanjokilaakso

Sihteeri: Marketta Nummijärvi
marketta.nummijarvi@kauhajoki.fi

Suupohjan Lottaperinneyhödistys ry:n
kesäkahvila
Hämes-Häyusen vinttiravintolassa

